

Aile, Sınıf ve Okul Öğrenme Ortamlarının Öğretim Programlarında Yer Alan Bilişsel, Duyuşsal, Psikomotor Kazanımlar Açısından Yeterliği

Dr. Öğr. Üyesi Veda Yar Yıldırım
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi-Türkiye
vedayaryildirim@ksu.edu.tr

Özet:

Bu araştırmanın konusu öğrencinin yaşadığı aile, sınıf ve okul öğrenme ortamlarının öğretim programlarında yer alan kazanımlar açısından yeterliğidir. Bu bağlamda araştırmanın amacı öğretmen görüşleri açısından sınıf, okul, aile öğrenme ortamlarının öğretim programlarında yer alan bilişsel, duyuşsal, psikomotor alan kazanımları açısından yeterlik düzeyini ortaya koymaktır. Bu çalışmada tarama modellerinden, nedensel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini uygun örnekleme yöntemi ile seçilen 295 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri öğretmenler için hazırlanan öğretim programlarının kazanımları açısından "öğrenme ortamları yeterlik anketi" ile toplanmıştır. Öğretmenler öğrencinin ailesindeki, sınıfındaki, okulundaki öğrenme ortamlarından biri olan aile ortamını (çalışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alan basamaklarındaki kazanımlar açısından daha yetersiz görürlerken, sınıf ve okul ortamlarını orta düzeyde yeterli görmekteydiler. Araştırma sonuçlarına göre programın bilişsel, duyuşsal, psikomotor kazanımları açısından aile, sınıf, okul birer öğrenme çevresi olarak ele alındığında bu ortamların yetersiz olduğu durumların araştırılması önerilebilir.

Keywords: Öğrenme ortamları, bilişsel kazanımlar, duyuşsal kazanımlar, psikomotor kazanımlar

**E-Uluslararası Eğitim
Araştırmaları Dergisi,
Cilt: 11, Sayı: 1, 2020, ss. 1-19**

DOI: 10.19160/ijer.666003

Gönderim : 27.12.2019
Kabul : 20.04.2020

Önerilen Atıf

Yar Yıldırım, V. (2020). Aile, Sınıf ve Okul Öğrenme Ortamlarının Öğretim Programlarında Yer Alan Bilişsel, Duyuşsal, Psikomotor Kazanımlar Açısından Yeterliği, *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 11, Sayı: 1, 2020, ss. 1-19, DOI: 10.19160/ijer.666003

GİRİŞ

Öğrencinin yetişmesinde yaşamın tüm değişkenleri etkilidir. Bu değişkenler arasında öğrencinin yaşamını sürdürdüğü tüm ortamlar bulunmaktadır. Öğrencinin bulunduğu her yer birer öğrenme ortamıdır. Öğrenme ortamları yalnızca sınıflarla sınırlı değildir (Erdem ve Erdem, 2015). Öğrencinin yaşadığı ev, sokak, akrabaları, sanal ortamlar, çevresi, sınıfı, okulu, yaşadığı yerin türü (köy, kasaba, şehir), yaşadığı ülke bu öğrenme ortamlarına örnek olarak verilebilir. Bu araştırmanın konusu öğrencinin yaşadığı aile, sınıf ve okul öğrenme ortamlarının öğretim programlarında yer alan kazanımlar açısından yeterlik düzeyinin incelenmesidir. Aile ve okul ortamı öğrencinin gelişiminde en etkili ve destekleyici çevre olarak kabul edilmektedir (Erdoğan ve Demirkasımoğlu, 2010). Mevcut araştırma, öğrenme ortamlarından aile, sınıf ve okul ile sınırlandırılmıştır. Araştırmanın diğer bir sınırlılığı programların kazanımlarından birinci derece sorumlu olduğu için öğrenme ortamlarının yeterliğine öğretmen görüşleri açısından bakılmasıdır.

Ortam, öğrenme çevresi olarak da ifade edilebilir. Ortam; bireyin duygu ve düşüncelerini etkileyen, onun isteklilik düzeyini olumlu ya da olumsuz olarak etkileyen, bireyin gelişim düzeyine uygun öğrenme fırsatları sunan bir değişkendir (Dönmez, 2008). Öğrenme ortamı, öğretim çevresi oluşturma, uygun yöntemi seçme, uygulama ve değerlendirme sürecidir (Brooks ve Brooks, 1999; Keser ve Akdeniz, 2002).

Öğrenme ortamlarının özendirici olması (Arkün ve Aşkar, 2010), öğrenciyi harekete geçirici, sorumluluk almaya yönlendirici, sorgulayıcı ve düşünmeye sevk edici, zengin öğrenme yaşantısı sunması, etkileşimli (Erdem ve Erdem, 2015), güdüleyici (Uludağ ve Odacı, 2002) olması öğrenmenin kalıcı olmasına, sosyal öğrenmelere ve öğrenmenin daha keyifli olmasına katkıda bulunacaktır.

Öğrenme ortamları program ilişkisine dikkat çeken Mcrobbie ve Thomas (2001), öğrenme ortamları üzerine araştırmaların yoğunlaşmasını, öğrenme ortamlarının yeniden tasarlanmasını, öğrenenin pasif kalmadığı aktif rol aldığı, öğrenme ortamlarındaki her tür engellenmenin kaldırılması gerektiği, gerekirse programların öğrenme ortamlarına göre geliştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Çünkü sınıf ortamındaki olumsuzluklar öğrenci başarısını olumsuz etkilemektedir (Verschaffel ve diğerleri, 1999). Dolayısıyla sınıfta uygulanan öğretim programlarının kazanımları da etkilenmektedir.

Bu araştırma kapsamında ele alınan birinci öğrenme ortamı sınıftır. Sınıf, eğitsel amaçlar doğrultusunda bir araya gelen öğretmen, öğrenci, derslik ve diğer araç-gereçlerden meydana gelen bir yapı ya da süreç olarak tanımlanabilir (Toprakçı, 2017). Sınıf ortamının öğrenme açısından zenginleştirilmesi önem arz etmektedir (Perkins, 1996). Bunun dışında kalan sınıflar geleneksel öğrenme ortamlarını tanımlamaktadır (Keser ve Akdeniz, 2001; Terry, 2001). Sınıf aynı zamanda çok kültürlülüğün öğretildiği öğrenme ortamlarıdır (Başbay ve Bektaş, 2009).

Bu araştırma kapsamında ele alınan ikinci öğrenme ortamı okuldur. Okul, öğrencinin ailesinden sonraki ilk sosyal çevresi olan ve tüm yaşamını etkileyen ortamdır (Ereş, 2009). Okul, belli bir eğitsel amacın gerçekleştirilmesi için planlanmış, eğitsel etkinliklerin yürütüldüğü, öğrencinin başarıyı veya başarısızlığı yaşadığı (Demirtaş, 2010) bir ortamdır (Celep, 2008: 3). Eğitim ve öğretimi gerçekleştirmek üzere şekillendirilen okullar sonrasında insanları şekillendirir (Hathaway, 1998). Okullarda bulunan tüm öğrenme ortamlarının; spor alanları, laboratuvarlar, atölyeler, sınıfların büyüklüğü, koridorların genişliği, merdivenlerin uzunluğu, öğretmen masasının özellikleri, lavaboların yüksekliği gibi akla gelebilecek hemen her şey öğrenci başarısına ve eğitimin niteliğine etkisi açısından yeniden gözden geçirilmesi gereken etkenlerdir (Dönmez 2008). Okulların sosyal, politik, ekonomik işlevlerini (Bursalıoğlu, 2008) yerine getirebilmesi öğrenme ortamlarının işlevselliğine de bağlıdır (Toker Gökçe ve Bülbül, 2014).

Bu araştırma kapsamında ele alınan üçüncü öğrenme ortamı ailedir. Aile, bireyin yetişmeye başladığı yaygın bir eğitim kurumudur (Yapıcı, 2010). Aile, öğrenciyi öğrenmeye hazır

hale getiren, psikolojik ve sosyal desteğin sunulduğu, güdüleyici, başarıyı olumlu yönde etkileyen (Engin, Özen ve Bayoğlu, 2009) öğrenme ortamı olarak kabul edilebilir. Aile de eğitim-öğretim süreci anlamında önemli bir diğer öğrenme ortamıdır. Öğrenci için bir günün büyük bir bölümü ailede geçmektedir. Aile, öğrencinin okul başarısında önemli bir etkidir. Ailede bulunan ortamın tüm değişkenleri öğrenciyi dolayısıyla sınıfı, okulu olumlu ya da olumsuz etkilemektedir (Çelenk, 2003; Diaz Soto, 1988). Aile ortamında, öğrenci kendi doğallığında ebeveynleri tarafından desteklendiğinde ve pekiştirildiğinde öğrenme daha kalıcı hale gelebilecektir (Bradley ve diğerleri, 2000: 247; Ersoy ve Şahin, 1999: 58;). Bu da aile ortamının öğrenme açısından okul kadar, sınıf kadar önemli olduğunu göstermektedir. Olumlu aile ortamı, öğrencinin okul ve okul dışında suç eğilimini düşürmektedir (Ereş, 2009) ve bu sonuç; aile öğrenme ortamının öneminin bir başka göstergesi olarak kabul edilebilir.

Öğretim programlarında yer alan kazanımlar, programın asıl amacını oluşturmaktadır. Tüm süreç programların kazanımları için tasarlanmaktadır. Kazanımlarda, öğrencinin ne öğrenmesi gerektiği belirtilir (Kiouri ve Skoumios, 2017). Öğretim programının öğrenme çıktılarını belirlemek için eğitimsel taksonomiler kullanılır. Eğitimsel taksonomi kavramı ilk olarak 1956 yılında Bloom tarafından tanımlanmıştır (Coleman, 2017). 2001 yılında Bloom taksonomisi, Anderson ve Krathwohl (2001) tarafından yeniden sınıflandırılmıştır. Yüksel'e (2007) göre yenilenmiş sınıflama, Bloom sınıflamasına köklü bir değişiklik getirmemektedir. Bloom taksonomisi, özellikle, 1972 yılından bu yana, ülkemizde bilinmekte ve kullanılmaktadır. Araştırmada öğrenme ortamlarının program kazanımları için yeterliği araştırılırken Bloom taksonomisi, Krathwohl, Bloom ve Masia tarafından geliştirilen duyuşsal alan taksonomisi (Senemoğlu, 2014) ve Simpson tarafından geliştirilen psikomotor alan taksonomisi (Senemoğlu, 2014) kullanılmıştır.

Okullarda yürütülen öğretim programlarının etkili olabilmesi öğrenme ortamlarında hayat bulmasına bağlıdır (Fer, 2015). Bu bağlamda araştırmanın amacı öğretmen görüşleri açısından sınıf, okul, aile öğrenme ortamlarının öğretim programlarında yer alan bilişsel, duyuşsal, psikomotor alan kazanımları açısından yeterlik düzeyini ortaya koymaktır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmenlerin görüşlerine göre, öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) öğretim programlarında yer alan bilişsel, duyuşsal ve psikomotor kazanımlar açısından yeterlik düzeyi nedir?
2. Öğretmenlerin eğitim ve branş düzeyi değişkenine göre bilişsel, duyuşsal ve psikomotor kazanımlar açısından öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) yeterlik düzeyi nedir?

YÖNTEM

Bu araştırmada tarama modellerinden olan, nedensel tarama modeli kullanılmıştır. Nedensel tarama modelleri ile belirli bir değişken açısından farklılaşan grupları birbiriyle karşılaştırmak amaçlanır (Karasar, 2005).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Tokat ili merkez ilçesi, Turhal ilçesi ve Kahramanmaraş ilinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi bu evrenden uygun örneklem yöntemi ile seçilen 295 öğretmen oluşturmaktadır. Uygun örneklem, yakın çevrede bulunan, ulaşılması kolay ve araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen bireyler üzerinde yapılan örneklem olarak tanımlanmaktadır (Ekiz, 2009). Tablo 1'de araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine, öğretmenlik branşlarına, mezun oldukları yükseköğretim kurumlarına, görev yaptıkları okul türlerine ve öğretmenlerin eğitim düzeylerine göre dağılımları yer almaktadır.

Tablo 1:*Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik değişkenleri*

Değişken	Tür	f	%
Cinsiyet	Kadın	153	51,9
	Erkek	142	48,1
Kıdem	1-5	57	19,3
	6-10	84	28,5
	11-15	77	26,1
	16-20	43	14,6
	20 ve üstü	34	11,5
Branş	Okul Öncesi	56	19,0
	Sınıf Öğretmeni	38	12,9
	Branş Öğretmeni	201	68,1
Mezuniyet	Eğitim Fakültesi	230	78,0
	Fen Edebiyat Fakültesi	32	10,8
	Diğer	33	11,2
Okul	Anaokulu	39	13,2
	İlkokul	53	18,0
	Ortaokul	141	47,8
	Lise	62	21,0
Eğitim	Ön lisans	4	1,4
	Lisans	257	87,1
	Yüksek Lisans	31	10,5
	Doktora	3	1,0

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin % 51,9'u kadın, % 48,1'inin erkek olduğu; % 19,3'ü 1-5 yıllık, %28,5'i 6-10 yıllık, %26,1'i 11-15 yıllık, % 14,6'sı 16-20 yıllık, %11,5'nin 20 ve üstü yıllık kıdeme sahip olduğu; %19'unun okul öncesi branşında, % 12,9'u sınıf öğretmeni, % 68,1'inin de branş öğretmeni olduğu; %78'inin eğitim fakültesi, % 10,8'inin fen edebiyat fakültesi, % 11,2'sinin de diğer fakülte mezunu olduğu; öğretmenlerin % 13,2'sinin anaokulunda, % 18'inin ilkokulda, % 47,8'inin ortaokulda, %21'inin de lisede görev yaptıkları; %1,4'ünün ön lisans, % 87,1'inin lisans, % 10,5'inin yüksek lisans, % 1'inin de doktora mezunu oldukları görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından öğretmenler için hazırlanan öğretim programlarının kazanımları açısından "öğrenme ortamları yeterlik anketi" ile toplanmıştır. Başlangıçta anket ile toplanan verilerin ölçeklendirilmesi amaçlanmıştır. Ancak aşağıda verilerin analizi bölümünde açıklanan nedenden dolayı bundan vazgeçilmiştir.

Veri toplama aracı dört bölümden oluşmaktadır; Birinci bölümde öğretmenlerin demografik değişkenleri, ikinci bölümde öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) öğretim programlarının bilişsel alan kazanımları bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez, değerlendirme basamakları için yeterlik düzeyi, üçüncü bölümde öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) öğretim programlarının duyuşsal alan kazanımları alma, tepkide bulunma, değer verme, örgütleme, kişilik haline getirme basamakları için yeterlik düzeyi, dördüncü bölümde öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) öğretim programlarının psikomotor alan kazanımları uyarılma, kurulma, kılavuzla yapma, mekanikleşme, beceri haline getirme, uyma, yaratma basamakları için yeterlik düzeyini ortaya koymaya yönelik maddeler bulunmaktadır.

Veri toplama aracı hazırlanırken alanında uzman dört akademisyenden görüş alınmış ve uzman görüşleri doğrultusunda ankete son hali verilmiştir. Anketin asıl uygulamasına başlamadan önce pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulamada ankette yer alan maddelerin zor anlaşıldığı görülmüştür. Bu sebeple maddeler hazırlanırken parantez içlerinde açıklamalar verilerek, maddeler daha kolay anlaşılır hale getirilmiştir. Bir anket maddesi örnek olarak verilecek olursa; "Öğrencinin ailesindeki öğrenme ortamları (çalışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), bilişsel alan bilgi basamağı kazanımları (kişinin görünce tanınması, sorunca söylemesi

ya da ezberden aynen tekrar etmesi) için yeterlidir". Bu aşamadan sonra farklı branşlarda olmak üzere 30 öğretmene ikinci bir pilot uygulama yapılmış ve anketin anlaşılır olduğu görülmüş, ankete son hali verilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada aile, sınıf, okul öğrenme ortamlarının öğretim programlarında yer alan bilişsel, duyuşsal ve psikomotor kazanımlar için yeterli olup olmadığını belirlemek için uygulanan anketin güvenilirlik çalışması açımlayıcı faktör analizi (AFA) ile yapılmaya çalışılmıştır. Ancak bazı maddelerin binişik olduğu görülmüştür. Binişik olan maddeler atılırsa Bloom'un taksonomisinde yer alan kazanımlar atılmış olacağından ölçek oluşturmaktan vazgeçilerek madde bazlı güvenilirlik çalışması ve madde bazlı analizler yapılmıştır. Tüm maddelerin güvenilirlik katsayısı (Cronbach's Alpha), $\alpha=.96$ olduğu görülmektedir. Madde bazlı farklar için kazanımlardaki her bir alt basamağın öğretmen görüşleri açısından aile, sınıf, okul ortamında değişip değişmediğine bakılmıştır. Örneğin, bilişsel kazanımlardan bilgi basamağında aile, sınıf, okul öğrenme ortamlarının yeterliğinin öğretmen görüşleri açısından değişip değişmediğine bakılmıştır. Öncelikle madde farklarının (aile-sınıf, aile-okul, sınıf-okul) normal dağılıp dağılmadığına bakılmıştır (Tablo 2).

Tablo 2:

Madde farklarının (aile-sınıf, aile-okul, sınıf-okul) dağılım tablosu

Kazanımlar	Öğrenme ortamları madde farkları	Çarpıklık	Öğrenme ortamları madde farkları	Çarpıklık	Öğrenme ortamları madde farkları	Çarpıklık
Bilişsel	A1-17	-,519	A3-9	,131	A5-11	-,062
	A1-13	-,014	A3-15	-,068	A5-17	-,317
	A7-13	,174	A9-15	,394	A11-17	,410
	A2-8	-,006	A4-10	,230	A6-12	-,060
	A2-14	-,035	A4-16	,040	A6-18	-,068
	A8-14	-,258	A10-16	,269	A12-18	,646
Duyuşsal	B1-6	-,482	B7-12	,228	B4-14	,028
	B1-11	-,107	B3-8	,119	B9-14	,300
	B6-11	,183	B3-13	-,098	B5-10	-,049
	B2-7	-,408	B8-13	,330	B5-15	,163
	B2-12	-,235	B4-9	,013	B10-15	,149
Psikomotor	C1-8	-,195	C3-17	,092	C12-19	,110
	C1-15	,242	C10-17	,117	C6-13	-,284
	C8-15	,062	C4-11	,023	C6-20	,134
	C2-9	,112	C4-18	,127	C13-20	,011
	C2-16	-,001	C11-18	-,072	C7-14	,183
	C9-16	-,206	C5-12	-,606	C7-21	,587
	C3-10	,160	C5-19	,396	C14-21	,063

Tablo 2'de görüldüğü üzere madde farkları normal dağılmaktadır. Bu açıdan parametrik istatistiklerden "Bağımlı Örneklem T-Testi" kullanılmıştır. Daha sonra tüm maddelerin normal dağılıp dağılmadığına bakılarak öğretmenlerin eğitim düzeyi değişkenine (lisans, yüksek lisans) göre bilişsel, duyuşsal ve psikomotor kazanımlar açısından öğrenme ortamları (aile, sınıf, okul) yeterliğini belirlemek amacıyla bağımsız grup T-testi, öğretmenlerin branş değişkenine (okul öncesi, sınıf, branş) göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere Levene's testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu belirlenerek Scheffe çoklu karşılaştırma tekniği kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerinde yer alan sorulara ilişkin bulgulara yer verilmektedir.

1. Öğrenme Ortamlarının (Aile, Sınıf, Okul) Öğretim Programlarında Yer Alan Bilişsel, Duyuşsal ve Psikomotor Kazanımlar Açısından Yeterlik Düzeyi

Öğretmen görüşlerine göre, öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) öğretim programlarında yer alan bilişsel, duyuşsal ve psikomotor kazanımlar açısından yeterlik düzeyine dair bulgular bu bölümde alt başlıklarda açıklanmıştır.

1.1. Öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) öğretim programlarında yer alan bilişsel kazanımlar açısından yeterlik düzeyi.

Öğretmenlerin görüşlerine göre, öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) öğretim programlarında yer alan bilişsel kazanımlar açısından yeterlik düzeyine dair bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3:

Öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) öğretim programlarının bilişsel kazanımları açısından bulguları

Bilişsel kazanımlar	Öğrenme ortamları	Korelasyon		Karşılaştırma sd=294				
		r	p	N	Ortalama	ss	t	p
Bilgi	A1-A7	.369	.000	295	3.054-3.586	.974	-9.376	.000
	A1-A13	.188	.001	295	3.054-3.576	1.145	-7.829	.000
	A7-A13	.319	.000	295	3.586-3.576	1.018	.171	.864
Kavrama	A2-A8	.367	.000	295	2.922-3.569	.946	-11.750	.000
	A2-A14	.161	.006	295	2.922-3.532	1.134	-9.240	.000
	A8-A14	.301	.000	295	3.569-3.532	1.004	.638	.524
Uygulama	A3-A9	.323	.000	295	2.816-3.389	1.007	-9.770	.000
	A3-A15	.264	.000	295	2.816-3.383	1.119	-8.685	.000
	A9-A15	.495	.000	295	3.389-3.383	.910	.128	.898
Analiz	A4-A10	.288	.000	295	2.766-3.349	1.052	-9.514	.000
	A4-A16	.252	.000	295	2.766-3.288	1.197	-7.487	.000
	A10-16	.485	.000	295	3.349-3.288	.923	1.134	.258
Sentez	A5-A11	.409	.000	295	2.647-3.257	.990	-10.585	.000
	A5-A17	.404	.000	295	2.647-3.264	1.062	-9.976	.000
	A11-17	.588	.000	295	3.257-3.264	.828	-.140	.888
Değerlendirme	A6-A12	.390	.000	295	2.745-3.322	1.040	-9.516	.000
	A6-A18	.289	.000	295	2.745-3.196	1.162	-6.663	.000
	A12-18	.557	.000	295	3.322-3.196	.892	2.413	.016

Tablo 3'te A1-A6 arası maddeler aile öğrenme ortamının bilişsel kazanımlar açısından yeterlik düzeyini ifade etmektedir. A7-A12 arası maddeler ise sınıf öğrenme ortamının bilişsel kazanımlar açısından yeterlik düzeyini ifade ederken, A13-A18 arası maddeler okul öğrenme ortamının bilişsel kazanımlar açısından yeterlik düzeyini ifade etmektedir. Buna göre; öğretmenlerin görüşleri açısından, öğrencinin ailesindeki, sınıfındaki, okulundaki öğrenme ortamları (çalışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), bilişsel kazanımlar için yeterli olup olmadığına ilişkin yapılan t testi analizine göre (bilgi, $t = -9.376$; -7.829 ; $.171$, $p < .05$; kavrama, $t = -11.750$; -9.240 ; $.638$, $p < .05$; uygulama, $t = -9.770$; -8.685 ; $.128$, $p < .05$; analiz, $t = -9.514$; -7.487 ; 1.134 , $p < .05$; sentez, $t = -10.585$; -9.976 ; $-.140$, $p < .05$) aile ortamı ile sınıf ve okul ortamı arasında anlamlı fark görülmektedir. Ortalamalar incelendiğinde öğretmenler bilişsel kazanımlardan bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez basamakları açısından aile ortamını, sınıf ve okul öğrenme ortamına göre daha yetersiz bulmaktadırlar. Bilişsel alan kazanımlarından değerlendirme basamağında aile ortamı ile sınıf, aile ortamı ile okul, sınıf ortamı ile okul ortamı arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($t = -9.516$; -6.663 ; 2.413 , $p < .05$). Ortalamalar incelendiğinde öğretmenler bilişsel kazanımlardan değerlendirme basamağında aileyi sınıfa ve okula göre, okulu da sınıfa göre daha yetersiz bulmaktadırlar.

1.2.Öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) öğretim programlarında yer alan duyuşsal kazanımlar açısından yeterlik düzeyi.

Öğretmenlerin görüşlerine göre, öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) öğretim programlarında yer alan duyuşsal kazanımlar açısından yeterlik düzeyine dair bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4:

Öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) öğretim programlarının duyuşsal kazanımları açısından bulguları

Duyuşsal kazanımlar	Öğrenme Ortamları	Korelasyon		N	Karşılaştırma sd=294			
		r	p		Ortalama	ss	t	p
Alma	B1-B6	.331	.000	295	3.301- 3.589	.896	-5.51	.000
	B1-B11	.404	.000	295	3.301- 3.511	.870	-4.14	.000
	B6-B11	.420	.000	295	3.589- 3.511	.851	1.572	.117
Tepkide bulunma	B2-B7	.285	.000	295	3.335-3.559	.939	-4.09	.000
	B2-B12	.327	.000	295	3.335-3.481	.919	-2.72	.007
	B7-B12	.420	.000	295	3.559-3.481	.843	1.587	.113
Değer verme	B3-B8	.272	.000	295	3.372-3.484	.920	-2.08	.038
	B3-B13	.389	.000	295	3.372-3.383	.886	-.197	.844
	B8-B13	.417	.000	295	3.484-3.383	.870	2.006	.046
Örgütlenme	B4-B9	.300	.000	295	3.139-3.427	.941	-5.25	.000
	B4-B14	.468	.000	295	3.139-3.315	.886	-3.41	.001
	B9-B14	.470	.000	295	3.427-3.315	.859	2.235	.026
Kişilik haline getirme	B5-B10	.538	.000	295	3.152-3.339	.822	-3.89	.000
	B5-B15	.502	.000	295	3.152-3.220	.885	-1.31	.190
	B10-B15	.585	.000	295	3.339-3.220	.797	2.556	.011

Tablo 4'te B1-B5 arası maddeler aile öğrenme ortamının duyuşsal kazanımlar açısından yeterlik düzeyini ifade etmektedir. B6-B10 arası maddeler ise sınıf öğrenme ortamının duyuşsal kazanımlar açısından yeterlik düzeyini ifade ederken, B11-B15 arası maddeler okul öğrenme ortamının duyuşsal kazanımlar açısından yeterlik düzeyini ifade etmektedir. Buna göre öğretmen görüşleri açısından; öğrencinin ailesindeki, sınıfındaki, okulundaki öğrenme ortamları (çalışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), duyuşsal alan "alma" basamağı kazanımları (farkında olma ve almaya açık olma) için yeterli olup olmadığına ilişkin yapılan t testine göre, aile ortamı ile sınıf ve okul ortamı arasında anlamlı fark görülmektedir ($t=-5.518$; -4.145 ; 1.572 , $p<.05$). Ortalamalar incelendiğinde öğretmenler duyuşsal alan alma basamağı kazanımları açısından aile ortamını, sınıf ve okul öğrenme ortamına göre daha yetersiz bulmaktadırlar. Öğretmenlere göre duyuşsal alan alma basamağında sınıf ortamı ile okul ortamı arasında fark görülmemektedir.

Öğrencinin ailesindeki, sınıfındaki, okulundaki öğrenme ortamları (çalışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), duyuşsal alan "tepkide bulunma" basamağı kazanımları (uyarıcılara bilinçle tepkide bulunma ve onlarla ilgilenme) açısından yeterli olup olmadığına ilişkin yapılan t testine göre; aile ortamı ile sınıf ve okul ortamı arasında anlamlı fark görülmektedir ($t=-4.092$; -2.722 ; 1.587 , $p<.05$). Ortalamalar incelendiğinde öğretmenler duyuşsal alan tepkide bulunma basamağı kazanımları açısından aile ortamını sınıf ve okul öğrenme ortamına göre daha yetersiz bulmaktadırlar. Öğretmenlere göre duyuşsal alan tepkide bulunma basamağında sınıf ortamı ile okul ortamı arasında fark görülmemektedir.

Öğrencinin ailesindeki, sınıfındaki, okulundaki öğrenme ortamları (çalışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), duyuşsal alan "değer verme" basamağı kazanımları (tutum, inanç ve değerler) açısından yeterli olup olmadığına ilişkin yapılan t testine göre aile ortamı ile sınıf arasında ve sınıf ortamı ile okul ortamı arasında anlamlı fark görülmektedir ($t=-2.086$; -3.417 ; 2.006 , $p<.05$). Ortalamalar incelendiğinde öğretmenler duyuşsal alan değer verme basamağı kazanımları açısından aile ortamını sınıfa göre, okul ortamını da sınıf ortamına göre daha yetersiz bulmaktadırlar. Öğretmenlere göre duyuşsal alan değer verme basamağında aile ortamı ile okul ortamı arasında anlamlı fark görülmemektedir.

Öğrencinin ailesindeki, sınıfındaki, okulundaki öğrenme ortamları (çalışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), duyuşsal alan "örgütlenme" basamağı kazanımları (yeni değerler ve duyuşsal alanla ilgili yeni örüntüler oluşturma) açısından yeterli olup olmadığına ilişkin yapılan t testine göre aile ortamı ile sınıf, aile ortamı ile okul ortamı, sınıf ortamı ile de okul ortamı arasında anlamlı farklar görülmektedir ($t=-5.257; -4.145; 2.235$ $p<.05$). Ortalamalar incelendiğinde öğretmenler duyuşsal alan örgütlenme basamağı kazanımları açısından aile ortamını sınıfa ve okul öğrenme ortamına göre, okul ortamını da sınıfa göre daha yetersiz bulmaktadırlar.

Öğrencinin ailesindeki, sınıfındaki, okulundaki öğrenme ortamları (çalışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), duyuşsal alan "kişilik haline getirme" basamağı kazanımları (her zaman, her durumda sürekli olarak yapma) açısından yeterli olup olmadığına ilişkin yapılan t testine göre aile ortamı ile sınıf arasında ve sınıf ortamı ile okul ortamı arasında anlamlı fark görülmektedir ($t=-3.895; -1.315; 2.556$, $p<.05$). Ortalamalar incelendiğinde öğretmenler duyuşsal alan kişilik haline getirme basamağı kazanımları açısından aile ortamını sınıfa göre, okul ortamını da sınıf ortamına göre daha yetersiz bulmaktadırlar. Öğretmenlere göre duyuşsal alan değer verme basamağında aile ortamı ile okul ortamı arasında anlamlı fark görülmemektedir.

1.3.Öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) öğretim programlarında yer alan psikomotor kazanımlar açısından yeterlik düzeyi.

Öğretmenlerin görüşlerine göre, öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) öğretim programlarında yer alan psikomotor kazanımlar açısından yeterlik düzeyine dair bulgular Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5:

Öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) öğretim programlarının psikomotor kazanımlar açısından bulguları

Psikomotor Kazanımlar	Öğrenme Ortamları	Korelasyon		Karşılaştırma sd=294				
		r	p	N	x	ss	t	p
Uyarılma	C1-C8	,427	,000	295	3,437-3,545	,889	2,095	,037
	C1-C15	,398	,000	295	3,437-3,600	,900	3,105	,002
	C8-C15	,497	,000	295	3,545-3,600	,814	1,143	,254
Kurulma	C2-C9	,406	,000	295	3,413-3,600	,889	3,599	,000
	C2-C16	,420	,000	295	3,413-3,528	,861	2,298	,022
	C9-C16	,519	,000	295	3,600-3,528	,827	1,477	,141
Kılavuzla Yapma	C3-C10	,398	,000	295	3,291-3,640	,942	6,364	,000
	C3-C17	,416	,000	295	3,291-3,562	,888	5,240	,000
	C10-C17	,546	,000	295	3,640-3,562	,819	1,635	,103
Mekanikleşme	C4-C11	,390	,000	295	3,233-3,522	,821	6,023	,000
	C4-C18	,412	,000	295	3,233-3,376	,782	3,125	,002
	C11-C18	,482	,000	295	3,522-3,376	,766	3,266	,001
Beceri Haline Getirme	C5-C12	,233	,000	295	3,254-3,647	1,216	3,523	,000
	C5-C19	,434	,000	295	3,254-3,389	,945	2,464	,014
	C12-C19	,218	,000	295	3,647-3,389	1,252	2,26	,024
Uyma	C6-C13	,468	,000	295	3,220-3,433	,860	4,264	,000
	C6-C20	,478	,000	295	3,220-3,416	,862	3,916	,000
	C13-C20	,566	,000	295	3,433-3,416	,793	,367	,714
Yaratma	C7-C14	,594	,000	295	3,054-3,325	,829	5,615	,000
	C7-C21	,563	,000	295	3,054-3,257	,887	3,934	,000
	C14-C21	,666	,000	295	3,325-3,257	,770	1,511	,132

Tablo 5'te C1-C7 arası maddeler aile öğrenme ortamının psikomotor kazanımlar açısından yeterlik düzeyini ifade etmektedir. C8-C14 arası maddeler ise sınıf öğrenme ortamının psikomotor kazanımlar açısından yeterlik düzeyini ifade ederken, C15-C21 arası maddeler okul öğrenme ortamının psikomotor kazanımlar açısından yeterlik düzeyini ifade etmektedir. Buna göre öğretmen görüşleri açısından; öğrencinin ailesindeki, sınıfındaki, okulundaki öğrenme ortamları (çalışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), psikomotor alan "uyarılma" basamağı kazanımları (davranış örüntülerinin, modellerinin tümünü bir ya da bir çok duyu organı yoluyla

farketme) açısından yeterli olup olmadığına ilişkin yapılan t testine göre, aile ortamı ile sınıf ve okul ortamı arasında anlamlı fark görülmektedir ($t=-2,095$; $-3,105$; $-1,143$, $p<.05$). Ortalamalar incelendiğinde öğretmenler psikomotor alan uyarılma basamağı kazanımları açısından aile ortamını sınıf ve okul öğrenme ortamına göre daha yetersiz bulmaktadırlar. Öğretmenlere göre psikomotor alan uyarılma basamağında sınıf ortamı ile okul ortamı arasında fark görülmemektedir.

Öğrencinin ailesindeki, sınıfındaki, okulundaki öğrenme ortamları (alışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), psikomotor alan "*kurulma*" basamağı kazanımları (belli bir davranış için vücudu, organları ya da her ikisini birlikte, istenilen davranışın gerektirdiği biçime getirme) açısından yeterli olup olmadığına ilişkin yapılan t testine göre, aile ortamı ile sınıf ve okul ortamı arasında anlamlı fark görülmektedir ($t=-3,599$; $2,298$; $1,477$, $p<.05$). Ortalamalar incelendiğinde öğretmenler psikomotor alan kurulma basamağı kazanımları açısından aile ortamını sınıf ve okul öğrenme ortamına göre daha yetersiz bulmaktadırlar. Öğretmenlere göre psikomotor alan kurulma basamağında sınıf ortamı ile okul ortamı arasında fark görülmemektedir.

Öğrencinin ailesindeki, sınıfındaki, okulundaki öğrenme ortamları (alışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), psikomotor alan "*kılavuzla yapma*" basamağı kazanımları (bir işlemi veya bir eylemi, işlem basamaklarını dikkate alarak öğretmenle ya da usta ile beraber yapma) açısından yeterli olup olmadığına ilişkin yapılan t testine göre, aile ortamı ile sınıf ve okul ortamı arasında anlamlı fark görülmektedir ($t=-6,364$; $5,240$; $1,635$, $p<.05$). Ortalamalar incelendiğinde öğretmenler psikomotor alan kılavuzla yapma basamağı kazanımları açısından aile ortamını sınıf ve okul öğrenme ortamına göre daha yetersiz bulmaktadırlar. Öğretmenlere göre psikomotor alan kılavuzla yapma basamağında sınıf ortamı ile okul ortamı arasında fark görülmemektedir.

Öğrencinin ailesindeki, sınıfındaki, okulundaki öğrenme ortamları (alışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), psikomotor alan "*mekanikleşme*" basamağı kazanımları (bir işlemi veya bir eylemi, işlemi yardım almadan yapma) açısından yeterli olup olmadığına ilişkin yapılan t testine göre, aile ortamı ile sınıf, aile ortamı ile okul ve sınıf ortamı ile okul ortamı arasında anlamlı fark görülmektedir ($t=-6,023$; $3,125$; $3,266$, $p<.05$). Ortalamalar incelendiğinde öğretmenler psikomotor alan mekanikleşme basamağı kazanımları açısından aile ortamını sınıf ve okul öğrenme ortamına göre, okul ortamını da sınıf ortamına göre daha yetersiz bulmaktadırlar.

Öğrencinin ailesindeki, sınıfındaki, okulundaki öğrenme ortamları (alışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), psikomotor alan "*beceri haline getirme*" basamağı kazanımları (Bir davranışı kendi başına hiç kimseden yardım almadan, o için gerektirdiği nitelikte yapma) açısından yeterli olup olmadığına ilişkin yapılan t testine göre, aile ortamı ile sınıf, aile ortamı ile okul ve sınıf ortamı ile okul ortamı arasında anlamlı fark görülmektedir ($t=-3,523$; $-2,464$; $2,267$, $p<.05$). Ortalamalar incelendiğinde öğretmenler psikomotor alan beceri haline getirme basamağı kazanımları açısından aile ortamını sınıf ve okul öğrenme ortamına göre, okul ortamını da sınıf ortamına göre daha yetersiz bulmaktadırlar.

Öğrencinin ailesindeki, sınıfındaki, okulundaki öğrenme ortamları (alışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), psikomotor alan "*uyma*" basamağı kazanımları (beceri haline getirme basamağında kazanılan davranışlar, devinişsel özellikleri ağır basan yeni bir problem durumunda kolayca uygulama) açısından yeterli olup olmadığına ilişkin yapılan t testine göre, aile ortamı ile sınıf ve okul ortamı arasında anlamlı fark görülmektedir ($t=-4,264$; $-3,916$; $,367$, $p<.05$). Ortalamalar incelendiğinde öğretmenler psikomotor alan uyma basamağı kazanımları açısından aile ortamını sınıf ve okul öğrenme ortamına göre daha yetersiz bulmaktadırlar. Öğretmenlere göre psikomotor alan uyma basamağında sınıf ortamı ile okul ortamı arasında fark görülmemektedir.

Öğrencinin ailesindeki, sınıfındaki, okulundaki öğrenme ortamları (alışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), psikomotor alan "*yaratma*" basamağı kazanımları (yeniden ortaya koyma, benzeri olmayanı yapma gibi benzeri olmayan davranış örüntüsü oluşturma) açısından yeterli

olup olmadığına ilişkin yapılan t testine göre, aile ortamı ile sınıf ve okul ortamı arasında anlamlı fark görülmektedir ($t=-5,615$; $-3,934$; $1,511$, $p<.05$). Ortalamalar incelendiğinde öğretmenler psikomotor alan yaratma basamağı kazanımları açısından aile ortamını sınıf ve okul öğrenme ortamına göre daha yetersiz bulmaktadırlar. Öğretmenlere göre psikomotor alan yaratma basamağında sınıf ortamı ile okul ortamı arasında fark görülmemektedir.

2. Öğretmenlerin Eğitim ve Branş Düzeyi Değişkenine Göre Bilişsel, Duyuşsal ve Psikomotor Kazanımlar Açısından Öğrenme Ortamlarının (Aile, Sınıf, Okul) Yeterlik Düzeyi

Öğretmenlerin eğitim ve branş düzeyi değişkenine göre bilişsel, duyuşsal ve psikomotor kazanımlar açısından öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) yeterlik düzeyine dair bu bölümde alt başlıklarda açıklanmıştır.

2.1. Öğretmenlerin eğitim düzeyi değişkenine göre bilişsel, duyuşsal ve psikomotor kazanımlar açısından öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) yeterlik düzeyleri.

Öğretmenlerin eğitim düzeyi değişkenine göre bilişsel, duyuşsal ve psikomotor kazanımlar açısından öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) yeterlik düzeylerine dair bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6:

Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor kazanımlar açısından öğrenme ortamları (aile, sınıf, okul) yeterliğinin öğretmenlerin eğitim düzeyi değişkenine göre bulguları

Kazanım/Öğrenme Ortamı	Grup	N	x	Ss	Sh _x	t	Sd	p
Duyuşsal/ Tepkidebulunma/ Sınıf	Lisans	257	3,533	,765	,047	2,794	286	,006
	Yüksek	31	3,129	,718	,129			
	Lisans							

Tablo 6'da görüldüğü üzere, öğretmenlerin eğitim düzeyi değişkenine (lisans, yüksek lisans) göre bilişsel, duyuşsal ve psikomotor kazanımlar açısından öğrenme ortamları (aile, sınıf, okul) yeterliğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda; öğrencinin sınıfındaki öğrenme ortamları (çalışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), duyuşsal alan "tepkide bulunma" basamağı kazanımları (uyarıcılara bilinçle tepkide bulunma ve onlarla ilgilenme) açısından öğretmenlerin mezuniyet değişkenine göre anlamlı fark bulunmaktadır ($t= 2,794$, $p<.05$). Ortalamalar incelendiğinde lisans mezunu öğretmenler duyuşsal alan tepkide bulunma basamağı kazanımları açısından sınıf ortamını yüksek lisans mezunu öğretmenlere göre daha yetersiz bulmaktadırlar. Bunun dışında grupların ortalamaları arasındaki farklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bu yüzden ve derginin sözcük sınırlamasına bağlı olarak anlamlı bulunmayan gruplar tabloda gösterilmemiştir. Bununla birlikte yüksek lisans mezunu öğretmenlerin ortalamaları lisans mezunu öğretmenlere göre anlamlı olmasa bile daha düşük görülmektedir. Her iki grupta da aile, sınıf, okul ortamları bilişsel, duyuşsal ve psikomotor kazanımlar açısından orta düzeylerde görülmektedir.

2.2. Öğretmenlerin branş değişkenine göre bilişsel, duyuşsal ve psikomotor kazanımlar açısından öğrenme ortamlarının (aile, sınıf, okul) yeterlik düzeyleri.

Bilişsel kazanımlar açısından öğrenme ortamları (aile, sınıf, okul) yeterliğinin öğretmenlerin branş değişkenine göre değişip değişmediğini incelemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonucunda anlamlı bulunan gruplar Tablo 7'de verilmiştir. Anlamlı bulunmayan gruplar derginin kelime sınırlaması nedeniyle verilememiştir.

Tablo 7:

Bilişsel kazanımlar açısından öğrenme ortamları (aile, sınıf, okul) yeterliğinin öğretmenlerin branş değişkenine göre bulguları (Sd; 2-292=294)

Kazanım/ Öğrenme Ortamı	Grup	N	x	ss	Var.K.	KT	KO	F	p	Fark
Bilişsel/ Kavrama/ sınıf	A	56	3,732	,820	G.Ara	4,256	2,128	3,269	,039	A/B
	S	38	3,763	,589	G.İçi	190,06	,651			
	B	201	3,487	,837	Top	194,32				
Bilişsel/ Uygulama/ Sınıf	A	56	2,982	,999	G.Ara	2,254	2,890	4,129	,017	A/B
	S	38	2,868	,811	G.İçi	227,86	,700			
	B	201	2,761	,861	Top	230,11				
Bilişsel; Analiz/ Sınıf	A	56	3,642	,698	G.Ara	6,313	3,157	5,216	,006	A/B
	S	38	3,368	,750	G.İçi	176,72	,605			
	B	201	3,263	,803	Top	183,03				
Bilişsel; Sentez/ Aile	A	56	2,910	1,014	G.Ara	8,400	4,200	4,527	,012	A/B, B/S
	S	38	2,868	,847	G.İçi	270,93	,928			
	B	201	2,532	,964	Top	279,33				
Bilişsel; Sentez/ Sınıf	A	56	3,517	,808	G.Ara	4,872	2,436	3,565	,030	A/B
	S	38	3,131	,811	G.İçi	199,54	,683			A/S
	B	201	3,209	,834	Top	204,42				

A: Anaokulu Öğretmeni, S; Sınıf Öğretmeni, B; Branş Öğretmeni

Tablo 7'ye göre, öğretmenlerin branş gruplarının ortalamaları arasındaki fark bilişsel alan basamaklarından kavrama ($F=3,269$; $p<.05$), uygulama ($F=4,129$; $p<.05$) ve analiz ($F=5,216$; $p<.05$) basamakları kazanımları açısından sınıf ortamında anlamlı bulunmuştur. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak için yapılan post-hoc analizlerinden Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre anaokulu öğretmenleri ile branş öğretmenleri arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Ortalamalar incelendiğinde, anaokulu öğretmenleri bilişsel alan kavrama, uygulama, analiz kazanımları açısından sınıf ortamını branş öğretmenlerine göre daha yeterli bulmaktadırlar. Diğer kazanımlar açısından analiz bulguları aşağıda verilmiştir:

Öğretmenlerin branş gruplarının ortalamaları arasındaki fark bilişsel alan basamaklarından sentez basamağı kazanımları açısından sınıf ortamında anlamlı bulunmuştur ($F=3,565$; $p<.05$). Farkın kaynağı incelendiğinde; anaokulu öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında ve anaokulu öğretmenleri ile sınıf öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı fark görülmektedir. Ortalamalar incelendiğinde anaokulu öğretmenleri bilişsel alan sentez basamağı kazanımları açısından sınıf ortamını sınıf ve branş öğretmenlerine göre daha yeterli bulmaktadırlar.

Öğretmenlerin branş gruplarının ortalamaları arasındaki fark bilişsel alan basamaklarından sentez basamağı kazanımları açısından aile ortamında anlamlı bulunmuştur ($F=4,527$; $p<.05$). Farkın kaynağı incelendiğinde; anaokulu öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında ve branş öğretmenleri ile sınıf öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı fark görülmektedir. Ortalamalar incelendiğinde anaokulu öğretmenleri bilişsel alan sentez basamağı kazanımları açısından aile ortamını branş öğretmenlerine göre, sınıf öğretmenleri de branş öğretmenlerine göre daha yeterli bulmaktadırlar.

Duyuşsal kazanımlar açısından öğrenme ortamları (aile, sınıf, okul) yeterliğinin öğretmenlerin branş değişkenine göre değişip değişmediğini incelemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonucunda anlamlı bulunan gruplar Tablo 8'de verilmektedir. Anlamlı bulunmayan gruplar derginin kelime sınırlaması nedeniyle verilememiştir.

Tablo 8:

Duyuşsal kazanımlar açısından öğrenme ortamları (aile, sınıf, okul) yeterliğinin öğretmenlerin branş değişkenine göre bulguları (Sd; 2-292=294)

Kazanım/ Öğrenme Ortamı	Grup	N	x	ss	Var.K.	KT	KO	F	p	Fark
Duyuşsal/ alma/ aile	A	56	3,500	,831	G.Ara	4,874	2,437	4,060	,018	A/B
	S	38	3,477	,556	G.İçi	175,27	,600			
	B	201	3,213	,793	Top	180,14				
Duyuşsal/ alma/ sınıf	A	56	3,821	,716	G.Ara	5,091	2,545	4,417	,013	A/B
	S	38	3,710	,653	G.İçi	168,27	,576			
	B	201	3,502	,788	Top	173,36				

A: Anaokulu Öğretmeni, S; Sınıf Öğretmeni, B; Branş Öğretmeni

Tablo 8'e göre, öğretmenlerin branş gruplarının ortalamaları arasındaki fark duyuşsal alan basamaklarından alma kazanımları açısından aile ortamında anlamlı bulunmuştur ($F=4,060$; $p<.05$). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan post-hoc analizlerinden Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre anaokulu öğretmenleri ile branş öğretmenleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. Ortalamalar incelendiğinde anaokulu öğretmenleri duyuşsal alan alma basamağı kazanımları açısından aile ortamını branş öğretmenlerine göre daha yeterli bulmaktadırlar. Diğer kazanımlar açısından analiz bulguları aşağıda verilmiştir:

Öğretmenlerin branş gruplarının ortalamaları arasındaki fark duyuşsal alan basamaklarından alma basamağı kazanımları açısından sınıf ortamında anlamlı bulunmuştur ($F=4,417$; $p<.05$). Farkın kaynağı incelendiğinde; anaokulu öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı fark görülmektedir. Ortalamalar incelendiğinde anaokulu öğretmenleri duyuşsal alan alma basamağı kazanımları açısından sınıf ortamını branş öğretmenlerine göre daha yeterli bulmaktadırlar.

Psikomotor kazanımlar açısından öğrenme ortamları (aile, sınıf, okul) yeterliğinin öğretmenlerin branş değişkenine göre değişip değişmediğini incelemek üzere yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonucunda anlamlı bulunan gruplar Tablo 9'da verilmektedir. Anlamlı bulunmayan gruplar derginin kelime sınırlaması nedeniyle verilememiştir.

Tablo 9:

Psikomotor kazanımlar açısından öğrenme ortamları (aile, sınıf, okul) yeterliğinin öğretmenlerin branş değişkenine göre bulguları (Sd; 2-292=294)

Kazanım/ Öğrenme Ortamı	Grup	N	x	ss	Var.K.	KT	KO	F	p	Fark
Psikomotor/ uyarılma/ sınıf	A	56	3,821	,765	G.Ara	5,345	,981	4,027	,019	A/B
	S	38	3,526	,892	G.İçi	193,78	,640			
	B	201	3,472	,812	Top	199,13				
Psikomotor/ kılavuzla yapma/sınıf	A	56	3,946	,882	G.Ara	,858	3,53	4,544	,011	A/B
	S	38	3,684	,619	G.İçi	197,73	,777			
	B	201	3,547	,921	Top	198,59				
Psikomotor/ mekanikleşme/sınıf	A	56	3,839	,804	G.Ara	7,081	3,54	6,134	,002	A/B
	S	38	3,500	,604	G.İçi	168,52	,577			S/A
	B	201	3,437	,772	Top	175,60				
Psikomotor/ beceri haline getirme/sınıf	A	56	4,357	4,00	G.Ara	34,97	17,48	4,816	,009	A/B
	S	38	3,421	,758	G.İçi	1060,3	3,63			A/S
	B	201	3,492	,889	Top	1095,3				
Psikomotor/ uyuma/sınıf	A	56	3,803	,698	G.Ara	9,447	4,72	6,931	,001	A/B
	S	38	3,342	,745	G.İçi	199,01	,682			A/S
	B	201	3,348	,870	Top	208,46				
Psikomotor/yaratma/ sınıf	A	56	3,732	,841	G.Ara	11,766	5,88	7,373	,001	A/B
	S	38	3,315	,774	G.İçi	232,99	,798			A/S
	B	201	3,213	,926	Top	244,75				

A: Anaokulu Öğretmeni, S; Sınıf Öğretmeni, B; Branş Öğretmeni

Tablo 9'a göre; öğretmenlerin branş gruplarının ortalamaları arasındaki fark psikomotor alan basamaklarından uyarılma basamağı kazanımları ($F=4,027$; $p<.05$) ve kılavuzla yapma basamağı kazanımları ($F=4,544$; $p<.05$) açılarından sınıf ortamında anlamlı bulunmuştur. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak için yapılan post-hoc analizlerinden Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre anaokulu öğretmenleri ile branş öğretmenleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. Ortalamalar incelendiğinde anaokulu öğretmenleri psikomotor alan uyarılma ve kılavuzla yapma basamağı kazanımları açısından sınıf ortamını branş öğretmenlerine göre daha yeterli bulmaktadırlar. Diğer kazanımlar açısından analiz bulguları aşağıda verilmiştir:

Öğretmenlerin branş gruplarının ortalamaları arasındaki fark psikomotor alan basamaklarından mekanikleşme ($F=6,134$; $p<.05$), beceri haline getirme ($F=4,816$; $p<.05$), uyma ($F=6,931$; $p<.05$), yaratma ($F=7,373$; $p<.05$) basamakları kazanımları açısından sınıf ortamında anlamlı bulunmuştur. Farkın kaynağı incelendiğinde; anaokulu öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında ve sınıf öğretmenleri ile anaokulu öğretmenlerinin görüşleri anlamlı fark görülmektedir. Ortalamalar incelendiğinde anaokulu öğretmenleri psikomotor alan basamaklarından mekanikleşme, beceri haline getirme, uyma, yaratma basamakları kazanımları açısından sınıf ortamını branş ve sınıf öğretmenlerine göre daha yeterli bulmaktadırlar.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Öğretmen görüşleri açısından sınıf, okul, aile öğrenme ortamlarının öğretim programlarında yer alan bilişsel, duyuşsal, psikomotor kazanımlar açısından yeterliğini ortaya koymayı amaçlayan bu araştırmanın bulgularına dayalı olarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Ortamalar incelendiğinde öğretmenler bilişsel kazanımlar açısından aile ortamını 2.6 ile 3 arasında orta ve ortanın altında değerlendirmektedirler. Öğretmenlerin görüşlerine göre bilişsel kazanımlar açısından sınıf ortamı ile okul ortamı yeterlikleri arasında anlamlı fark görülmemektedir. Ancak ortalamalara bakıldığında en yüksek puanın 5 olduğu anket maddelerinde 3 ile 3.5 arasında orta düzeylerde bir yeterlik görülmektedir. Bu da bilişsel kazanımlar açısından sınıf ve okul öğrenme ortamlarının da tam olarak yeterli olmadığını göstermektedir.

Öğretmen görüşleri açısından öğrencinin ailesindeki, sınıfındaki, okulundaki öğrenme ortamları (çalışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), duyuşsal alan basamaklarındaki kazanımlar açısından incelendiğinde, aile ortamı daha yetersiz görülürken sınıf ve okul ortamlarının orta düzeyde yeterli görüldüğü belirlenmiştir.

Öğretmen görüşlerine göre öğrencinin ailesindeki, sınıfındaki, okulundaki öğrenme ortamları (çalışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), psikomotor alan basamaklarındaki kazanımlar açısından incelendiğinde, aile ortamı daha yetersiz görülürken; sınıf ve okul ortamları da orta düzeyde yeterli görülmektedir. Öğretmenler psikomotor alan kazanımları açısından okul ortamını sınıf ortamına göre daha az yeterli bulmaktadırlar.

Öğrencinin sınıfındaki öğrenme ortamları (çalışma ortamı, bilgiye erişim imkanları), duyuşsal alan "tepkide bulunma" basamağı kazanımları (uyarıcılara bilinçle tepkide bulunma ve onlarla ilgilenme) açısından öğretmenlerin mezuniyet değişkenine göre anlamlı fark bulunmaktadır. Ortalamalar incelendiğinde lisans mezunu öğretmenler duyuşsal alan tepkide bulunma basamağı kazanımları açısından sınıf ortamını yüksek lisans mezunu öğretmenlere göre daha yetersiz bulmaktadırlar. Tüm basamaklarda yüksek lisans mezunu öğretmenler, lisans mezunu öğretmenlere göre aile, sınıf ve okul ortamlarını daha yetersiz bulmaktadırlar. Bu da almış oldukları eğitimin etkisiyle açıklanabilir.

Bilişsel kazanımlar açısından öğrenme ortamları (aile, sınıf, okul) yeterliğinin öğretmenlerin branş değişkenine göre; öğretmenlerin branş gruplarının ortalamaları arasındaki fark bilişsel alan

basamaklarından kavrama, uygulama basamağı kazanımları, analiz basamağı kazanımları, sentez basamağı kazanımları açılarından sınıf ortamında anlamlı bulunmuştur. Ortalamalar incelendiğinde anaokulu öğretmenleri bilişsel alan basamaklarından kavrama, uygulama, analiz, sentez basamağı kazanımları için sınıf ortamını branş öğretmenlerine göre daha yeterli, aile ve okul ortamını daha yetersiz bulmaktadırlar. Öğretmenlerin sentez basamağı kazanımlarında da farklı görüşlere sahip oldukları görülmektedir. Sentez basamağında tüm öğrenme ortamlarında ortanın altında bir yeterlik görülmektedir. Öğretmenlerin branş gruplarının ortalamaları arasındaki fark diğer bilişsel alan basamaklarında ve öğrenme ortamlarında (aile, sınıf, okul) anlamlı görülmemekle beraber orta düzeylerde ve ortanın altında olması anlamlıdır.

Duyuşsal kazanımlar açısından öğrenme ortamları (aile, sınıf, okul) yeterliğinin öğretmenlerin branş değişkenine göre; öğretmenlerin branş gruplarının ortalamaları arasındaki fark duyuşsal alan basamaklarından alma kazanımları açısından aile ve sınıf ortamında anlamlı bulunmuştur. Ortalamalar incelendiğinde anaokulu öğretmenleri duyuşsal alan alma basamağı kazanımları için aile ortamını, sınıf ve branş öğretmenlerine göre daha yeterli bulmaktadırlar. Öğretmenlerin branş gruplarının ortalamaları arasındaki fark diğer duyuşsal alan basamaklarında ve öğrenme ortamlarında (aile, sınıf, okul) anlamlı görülmemekle beraber orta düzeylerde ve ortalamanın altında olması anlamlıdır.

Psikomotor kazanımlar açısından öğrenme ortamları (aile, sınıf, okul) yeterliğinin öğretmenlerin branş değişkenine göre; öğretmenlerin branş gruplarının ortalamaları arasındaki fark psikomotor alan basamaklarından uyarılma, kılavuzla yapma, mekanikleşme, beceri haline getirme, uyma, yaratma kazanımları açısından sınıf ortamında anlamlı bulunmuştur. Ortalamalar incelendiğinde anaokulu öğretmenleri psikomotor alan uyarılma, kılavuzla yapma, mekanikleşme, beceri haline getirme, uyma, yaratma basamağı kazanımları için sınıf ortamını branş öğretmenlerine göre daha yeterli bulmaktadırlar.

Öğretmenlerin branş gruplarının ortalamaları arasındaki fark diğer psikomotor alan basamaklarında ve öğrenme ortamlarında (aile, sınıf, okul) anlamlı görülmemekle beraber orta düzeylerde görülmektedir. Ayrıca anaokulu öğretmenleri bilişsel, duyuşsal ve psikomotor kazanımlar açısından sınıf ve okul ortamını diğerlerine göre daha yeterli görmektedirler.

Araştırma kapsamında anaokulu öğretmenleri sınıf öğrenme ortamını daha yeterli görürlerken sınıf ve branş öğretmenleri yetersiz bulmaktadırlar. Bu sonuç, öğrenme ortamı bir öğretim çevresi oluşturma olarak ele alındığında (Brooks ve Brooks, 1999; Keser ve Akdeniz, 2002) sınıfın yeterince iyi bir öğretim ortamına dönüşmediğinin öğretmenlerce itirafı olarak görülebilir. Bu da öğrenci başarısını olumsuz etkilemektedir (Verschaffel ve diğerleri, 1999).

Öğretmenlere göre aynı zamanda okul öğrenme ortamı da kazanımlar açısından orta düzeyde yeterli görülmektedir. Okuldaki tüm alanlar birer öğrenme çevresi olarak ele alındığında (Dönmez 2008: 14) ve bu öğrenme çevresinin işlevsel oluşu okulun amaçlarını gerçekleştirmenin bir koşulu olarak görüldüğünde (Toker, Gökçe ve Bülbül, 2014), okul bu açılardan sosyal, politik, ekonomik işlevlerini (Bursalıoğlu, 2008) yeterince yerine getiremeyecek anlamını da taşımaktadır.

Araştırma kapsamında öğretmenler aile ortamını programın bilişsel, duyuşsal, psikomotor kazanımları açısından orta düzeyde ve orta düzeyin altında görmekte, dolayısıyla yetersiz bulmaktadırlar. Oysa ev ve okul ortamı, çocukların gelişiminde belki de en etkili ve destekleyici çevrelerdir (Erdoğan ve Demirkasımoğlu, 2010). Aile faktörünün, öğrencinin başarısı üzerinde en az okul kadar etkili bir faktör olduğu sonucuna varmıştır (Shaw, 2008). Bu açıdan yaklaşıldığında aile ortamının bir öğrenme çevresi olarak yetersizliği toplumun sosyal ve ekonomik gelişmişliğiyle açıklanabilir. İlgili alan yazında yapılan araştırmalar göstermektedir ki, öğrenme ortamları öğrenmeyi daha keyifli hale getirmekte ve kalıcı olmasına etkisi bulunmaktadır (Arkün ve Aşkar, 2010; Erdem ve Erdem, 2015; Uludağ ve Odacı, 2002). Bu da okullarda yürütülen öğretim programlarının bilişsel, duyuşsal ve psikomotor kazanımlarının öğrencide öğrenmeye dönüşmesi anlamına gelmektedir. Bu kazanımların öğrenilmesi için ortamın hazır hale gelmesi

gerekmektedir. Örneğin sınıf içerisinde zengin bir öğrenme ortamı olması öğrencinin motivasyonunu olumlu yönde etkileyeceği gibi, öğretim programlarında yer alan bilişsel, duyuşsal ve psikomotor kazanımları da olumlu yönde etkileyebilecektir. Bilgi daha çabuk öğrenilebilecek, herhangi bir değer daha çabuk içselleştirilebilecek veya herhangi bir beceri daha çabuk uyma davranışına dönüşebilecektir. Benzer şekilde yeterli donanıma sahip bir okulda öğretim programlarının kazanımları öğrencilere daha rahat verilebilecektir. Örneğin donanımlı spor ortamları olan bir okulda beceri eğitimleri daha işlevsel yapılabilir. İşlevsel bir laboratuvarı olan bir okulda bilimsel kazanımlar daha amacına uygun verilebilecektir. Aile ortamı da öğrenmeyi desteklemektedir. Büyük müzik dâhisi Mozart için söylenen "Mozart'ı Mozart yapan müziğe olan becerisinin yanında ailesinin müzisyen olması ve ülkenin şartlarının uygun olmasıdır" ifadesinin, aile ortamının kazanımlar açısından önemini ortaya koymaktadır. Araştırmanın sonuçlarına göre aşağıdaki öneriler geliştirilebilir:

- Programın bilişsel, duyuşsal, psikomotor kazanımları açısından aile, sınıf, okul birer öğrenme çevresi olarak ele alındığında bu ortamların yetersiz olduğu durumlar araştırılabilir.
- Öğretmenlere programda yer alan kazanımlar açısından öğrenme ortamlarının fiziksel düzenlenmesi konusunda eğitimler verilebilir.
- Ailede bulunan ebeveynlere yönelik öğrenme ortamı konulu eğitimler verilebilir.
- Zenginleştirilmiş sınıf ve okul öğrenme ortamları konusunda farklı ve model örnekler araştırılarak yaygınlaştırılabilir.
- Bu araştırma öğretmen görüşleri açısından sınıf, okul, aile öğrenme ortamının öğretim programlarında yer alan bilişsel, duyuşsal, psikomotor kazanımları için yeterliliğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Başka bir araştırmada öğrencilerin yaşadıkları yerleşim yerinin ve ülkenin öğrenme ortamlarının öğretim programlarında yer alan bilişsel, duyuşsal, psikomotor kazanımları için yeterliği araştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Anderson, L. W. ve Krathwohl, D. R. (2001). *A taxonomy for learning, teaching, and assessing: a revision of Bloom's taxonomy of educational objectives*. New York: Longman.
- Arkün, S. ve Aşkar, P. (2010). Yapılandırmacı öğrenme ortamlarını değerlendirme ölçeğinin geliştirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (39), 32-43.
- Başbay, A. ve Bektaş, Y. (2009). Çok kültürlülük bağlamında öğretim ortamı ve öğretmen yeterlikleri. *Eğitim ve Bilim*, 34(152), 30-43.
- Bradley, R. H., Corwyn, R. F., Caldwell, B. M., Whiteside-Mansell, L., Wasserman, G. A. ve Mink, I. T. (2000). Measuring the home environments of children in early adolescence. *Journal of Research on Adolescence*, 10(3), 247-288.
- Brooks, J. G. ve Brooks, M. G. (1999). In search of understanding: The case for constructivist classrooms. ASCD.
- Bursalıoğlu, Z. (2008). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış*. Ankara: Pegem.
- Celep, C. (2008). *Sınıf yönetiminde kuram ve uygulama*. Ankara: Pegem.
- Coleman, V. (2017). On the reliability of applying educational taxonomies. *Research Matters*, 24, 30-37.
- Çelenk, S. (2003). Okul başarısının ön koşulu: okul aile dayanışması. *İlköğretim-Online*, 2(2), 28-34.
- Demirtaş, Z. (2010). Okul kültürü ile öğrenci başarısı arasındaki ilişki. *Eğitim ve Bilim*, 35(158), 3-13.
- Diaz Soto, L. (1988). The home environment and puerto rican children's achievement: A researcher's diary. <https://eric.ed.gov/?id=ED299341>
- Dönmez, B. (2008). Okul ve sınıf ergonomisi ya da insanı incelemek. *Eğitime Bakış: Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 11, 10-15.

- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Engin, A.O., Özen, Ş. ve Bayoğlu, V. (2009). Öğrencilerin okul öğrenme başarılarını etkileyen bazı temel değişkenler. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3, 125-156.
- Erdem, A. ve Erdem, M. (2015). Yapılandırmacı karma öğrenme ortamlarının dinleme ve konuşma becerilerine etkisi. *İlköğretim Online*, 14(3), 1130-1148.
- Erdoğan, Ç. ve Demirkasımoğlu, N. (2010). Ailelerin eğitim sürecine katılımına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(3), 399-431.
- Ereş, F. (2009). Toplumsal bir sorun: Suçlu çocuklar ve ailenin önemi. *Aile ve Toplum*, 5(17), 88-96.
- Ersoy, Ö. ve Şahin, F.T. (1999). 0-6 yaş döneminde anne-baba eğitiminin önemi. *Mesleki Eğitim Dergisi*, 1(1), 58-62.
- Fer, S. (2015). *Öğretim tasarımı*. Ankara: Anı.
- Hathaway, W. E. (1988). Educational facilities: neutral with respect to learning and human performance. *CEFP Journal*, 26(4), 8-12.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (14.Ed.) Ankara: Nobel.
- Keser, Ö. F. Ve Akdeniz, H. R. (2001). *Öğrenme ortamı tasarımı mevcut durumun belirlenmesine yönelik bir yaklaşım, yeni bir yolun başlangıcında Türkiye’de fen bilimleri eğitimi sempozyumu*, Maltepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 7-8 Eylül, İstanbul, Bildiriler kitapçığı s:528-534.
- Keser, Ö. F. ve Akdeniz, A. R. (2002). *Bütünleştirici öğrenme ortamlarının çoklu araştırma yaklaşımıyla değerlendirilmesi*. V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi. Ankara.
- Kiouri, C. ve Skoumios, M. (2017). Dimensions of scientific literacy in Greek upper secondary education physics curricula. *Journal of Education & Social Policy*, 4(4), 116-125.
- McRobbie, C. J. ve Thomas, G. P. (2000). Changing the learning environment to enhance explaining and understanding in a year 12 chemistry classroom. *Learning Environments Research*, 3(3), 209-227.
- Perkins, D. N. (1996). Minds in the ‘Hood, Brent G. Wilson (Ed.),’ *Constructivist learning environments: Case studies in instructional design*, USA: Educational Technology Publications.
- Senemoğlu, N. (2014). *Gelişim, öğrenme ve öğretim*. Ankara: Yargı
- Shaw, C. A. (2008). *A study of the relationship of parental involvement to student achievement in a Pennsylvania career and technology center*. Unpublished doctoral dissertation. The Pennsylvania State University, Pennsylvania, USA.
- Terry, J. S. (2001). *Understanding trust: A phenomenological experience in constructivist education*. Unpublished doctoral dissertation. University of Hudson, USA.
- Toker Gökçe, A. ve Bülbül, T. (2014). Okul bir insan bedenidir: Meslek lisesi öğrencilerinin okul algılarına yönelik bir metafor çalışması. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 63-88.
- Toprakçı, E. (2017). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: PegemA Yayınları, 3.Baskı.
- Uludağ, Z. ve Odacı, H. (2002). Eğitim öğretim faaliyetlerinde fiziksel mekân. *Milli Eğitim Dergisi*, 29, 153-154.
- Verschaffel, L., De Corte, E., Lasure, S., Vaerenbergh, G. V., Bogaerts ve Ratinckx, E. (1999). Learning to solve mathematical application problems: A design experiment with fifth graders. *Mathematical Thinking and Learning*, 1(3), 195-229.
- Yapıcı, Ş. (2010). Türk toplumunda aile ve eğitim ilişkisi. *Turkish Studies*, 5(4), 1543-1570.
- Yüksel, S. (2007). Bilişsel alanın sınıflamasında (taksonomi) yeni gelişmeler ve sınıflamalar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(3), 479-509.

The Competency of Family, Class and School Learning Environments in Terms of The Cognitive, Affective and Psychomotor Objectives of The Curricula

Dr. Öğr. Üyesi Veda Yar Yıldırım
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi-Türkiye
vedayaryildirim@ksu.edu.tr

Abstract

The subject of this study is related to the competency of the learning environments such as family, class, and school in terms of the objectives available in the curricula. In this regard, the aim of the research is to identify the level of competency of classroom, school, and family learning environments in terms of cognitive, affective, and psychomotor objectives incorporated within the curricula in terms of teacher opinions. In this study, causal survey model, one of the scanning models, was used. The sample held a total of 295 teachers who were selected by convenience sampling method. The data of the research were collected with "A survey for the learning environments competency in terms of the objectives of the curricula" developed for the teachers. While teachers consider the family environment (working environment, access to information opportunities), which is one of the learning environments in the student's family, class, school, to be more inadequate in terms of achievements in cognitive, affective and psychomotor areas, they consider the classroom and school environments sufficient at a medium level. According to the research results, considering the family, class and school as learning environments, studies can be conducted to deal with the subjects regarding the inadequacy of the curriculum in terms of cognitive, affective, and psychomotor objectives.

Keywords: Learning Environments, cognitive objectives, affective objectives, psychomotor objectives

***E-International Journal
of Educational Research,
Vol: 11, No: 1, 2020, pp. 1-19***

DOI: 10.19160/ijer.666003

*Received: 27.12.2019
Accepted: 20.04.2020*

Suggested Citation:

Yar Yıldırım, Veda (2020). The Competency of Family, Class and School Learning Environments in Terms of The Cognitive, Affective and Psychomotor Objectives of The Curricula, *E-International Journal of Educational Research*, Vol: 11, No: 1, 2020, pp. 1-19, DOI: 10.19160/ijer.666003

EXTENDED ABSTRACT

Problem: The subject of this study is related to the competency of the learning environments such as family, class, and school in terms of the objectives available in the curricula. Family and school environment are regarded as the most effective and complementary environment in students' development (Erdoğan&Demirkasımoğlu, 2010). The analysis of learning environments in terms of family, class and school is the limitation of this study.

In this regard, the overall aim of the study is to identify the level of competency of classroom, school, and family learning environments in terms of cognitive, affective, and psychomotor objectives incorporated within the curricula in terms of teacher opinions. In service of this aim, answers to the following questions were sought:

1. What is the level of competency of learning environments (family, class, school) in terms of cognitive, affective, and psychomotor objectives in the curricula according to the teachers' views?
2. Does the competency level of the learning environments (family, class, school) with regard to the cognitive, affective and psychomotor objectives vary across teachers' educational status and their branches?

Method: In this study, causal survey model, one of the scanning models, was used. Casual survey models seek to compare groups that differ across a particular variable (Karasar, 2005). The population of the study consisted of teachers working in schools affiliated to Ministry of National Education in the central district of Tokat, Turhan district and Kahramanmaraş province. The sample held a total of 295 teachers who were selected by convenience sampling method. The schools were grouped as lower, middle, and upper socioeconomic level depending on their proximity to the center and the working group was randomly selected among these three groups. This study deployed "A survey for the learning environments competency in terms of the objectives of the curricula" developed for the teachers. The data collection tool consists of four parts; the first part holds information regarding the participants' demographic characteristics; the second part includes the items regarding the competency level of the learning environments (family, classroom, school) for the cognitive objectives such as knowledge, comprehension, application, analysis, synthesis, evaluation; the third part is composed of items related to the competency level of the learning environments (family, classroom, school) for affective objectives-receiving, responding, valuing, organization and characterization; the fourth part contains items regarding the competency level of the learning environments (family, classroom, school) for the psychomotor objectives such as perception, set, guided response, mechanism, complex overt response, adaptation and origination. During the preparation of the data collection tool, the views of four academicians who were experts in their fields were asked and pilot implementations were conducted. Accordingly, the items in the questionnaire were identified to be too difficult to understand. Thereafter, the items were simplified with the explanations in brackets. The survey got its final form after the last pilot implementation with 10 teachers. Item-based reliability and item-based analyzes were conducted. The reliability coefficient (Cronbach's Alpha) of all items was found to be $\alpha=.96$. For item-based differences, this study analyzed whether each of the domains varied across the family, class, or school environment according to the teachers' views. Having analyzed whether all the items demonstrated normal distribution, independent sample t test was used to determine the competency of learning environments (family, class, school) in terms of cognitive, affective and psychomotor objectives depending on teachers' educational status (undergraduate, graduate). Besides, one-way analysis of variance (ANOVA) was conducted to identify whether the competency of learning environments (family, class, school) differed across teachers' branches (pre-school teacher, classroom teacher, and branch). The Levene's test was used to determine whether the variances of the group distributions were homogeneous and the Scheffe multiple comparison technique to examine the homogeneity of the variances.

Findings: The findings revealed that teachers evaluated the family environment as medium and below medium in terms of cognitive objectives. Besides, no significant difference was identified between the classroom environment and school environment competencies in terms of cognitive objectives.

Among the students' learning environments such as family, class and school (working environment, access to information), the teachers were found to perceive family environment as insufficient, while they considered class and school environments much more sufficient with regard to the objectives in the affective domains.

Of all the students' learning environments such as family, class and school (working environment, access to information), family environment was determined to be the least sufficient, while class and school environments were found to be much more sufficient with regard to the objectives in the psychomotor domains. The findings also suggested that graduate teachers found the family, classroom, and school environment more inadequate for all domains than those having undergraduate degree. This may be explained by the effect of their educational level.

Kindergarten teachers were identified to find the classroom environment more adequate than the branch teachers in terms of the cognitive domains-comprehension, application, analysis, and synthesis; whereas, family and school environments less sufficient. In addition, kindergarten teachers perceived the classroom environment much more adequate than the branch and classroom teachers for psychomotor objectives related to receiving domain. Finally, kindergarten teachers were found to consider the classroom environment much more adequate compared to the branch and classroom teachers in terms of psychomotor objectives related to perception, guided response, mechanism, complex overt response, adaptation, and origination.